

[Aksel Larsen.]

op med at tale om vor stræben efter at komme ind i dette europæiske fællesskab; der er lukket. Man bør hellere tale om, hvad vi så skal gøre, for man kan jo ikke lægge hænderne i skødet og sige: så lader vi det gå, som det bedst kan. Her har vi naturligvis EFTA at henvende os til; vi har også muligheder for at forsøge at forøge vort handelssamkvem med andre lande, vi har mulighed for at gøre forsøg på at skaffe os bedre handelsvilkår i samhandelen med fællesmarkedets lande; men det mest effektive vil jo sikkert være, at vi gør noget ud af det, som man har talt om i så mange år og aldrig gjort noget ved, nemlig etablering af det nordiske økonomiske samarbejde.

Jeg skal ikke brede mig meget om det ved denne lejlighed, men jeg kan ikke se andet, end at der er få lande i denne verden, der har så store muligheder for at etablere et sådant samarbejde; der er få folk, der har så store muligheder for at gå ind i et sådant samarbejde; der er få regioner i denne verden, som kunne nyde godt af et sådant samarbejde som netop den nordiske region. Jeg beklager meget, at man i anledning af Norges og Danmarks forgæves jagt efter den lygteemand, der hedder medlemskab i fællesmarkedet, har forsømt at gøre noget ved dette nordiske samarbejde. Der har været bestræbelser fra alle nordiske lande for at få det etableret, men det har altid været sådan, at bestræbelserne aldrig blev udfoldet på samme tid fra samtlige nordiske lande; hvis det ene land gerne ville, ville det andet ikke, og det tredje var valent osv. Må jeg minde om dengang, man første gang i Nordisk Råd diskuterede spørgsmålet om en nordisk investeringsbank. Ja, da var der et land og et meget udslagsgivende land, som var meget ivrig for at få etableret en nordisk investeringsbank, og så var der et lidt mindre nordisk land, som var forskrækket ved tanken og ikke ville være med. Et par år senere var det omvendt, så kom det land, der havde afvist den, og sagde: vi vil gerne have den, og så var land nr. 1 ikke særlig interesseret.

Det ville være ønskeligt, om man nu, hvor det er ganske klart, at vejen til fællesmarkedet er lukket, hvad enten man som Danmark og Norge har søgt om fuldt medlemskab eller som Sverige har søgt om

arrangementer, i alle nordiske lande kunne sige: nu må der ske noget. De økonomiske muligheder er der, de materielle forudsætninger er til stede; det, der mangler, er de politiske beslutninger. Dem må politikerne træffe, det må regeringer og parlamenter i de nordiske lande tage sig af, og jeg håber, at der vil ske noget nu. Vi havde i og for sig et ganske godt oplæg fra et lille embedsmandsudvalg på det møde, Nordisk Råds økonomiske udvalg havde sammen med statsministrene og handelsministrene i april måned. Det var kort; og det var klart, at det åbnede muligheder, men det viste sig jo, at resultatet af det hele dengang blev, at så skulle der foretages nye undersøgelser eller, som det på svensk hedder, nye udredninger. Man har nedsat et langt større embedsmandsudvalg, og det arbejder, det arbejder intenst, og forhåbentlig foreligger der et resultat til januar, men så drejer det sig om at få det drevet videre frem.

Hr. Per Federspiel var meget skeptisk over for noget sådant. Han var af den mening, at man for enhver pris måtte undgå at skabe nordiske institutioner, og han var modstander af en nordisk union og en nordisk toldunion, og han konkluderede deri, at det, vi skulle samarbejde om i Norden, var at komme økonomisk ind i Europa. Ja men hvorfor i alverden skal vi lade de muligheder, der ligger for os alle sammen her, håndgribeligt nærliggende, hvorfor skal vi lade dem ligge for at stræbe efter noget, som alligevel ikke kan realiseres i en overskuelig fremtid, og om hvis gavnlighed der kan være meget delte mininger?

Jeg er af den opfattelse, at det ville være ønskeligt, hvis man kunne påvirke i hvert fald dagspressen så meget, at den ikke har lyst til under store slaglinjer og glimrende overskrifter at råbe så meget op om nødvendigheden af en toldunion. Jeg ønsker, at der skal komme en nordisk toldunion. Jeg håber, den kommer; jeg regner med, den kommer, uanset hr. Per Federspiels mening. Men det kan ikke være det første. Det første er, at man får taget praktisk fat på det økonomiske, det produktionsmæssige, det handelspolitiske samarbejde, naturligvis med toldharmonisering på visse områder, men man skal jo ikke begynde at bygge den øverste etage på huset, før grundstenen er lagt. Man skal have det samarbejde i